

SZÉKELYSÉG

POLITIKAI, KÖZGAZDASÁGI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:	
Egész évre	8 korona.
Félévre	4 korona.
Negyedévre	2 korona.
Egyes szám ára 16 fillér.	
Mégjelenik minden vasárnap reggel.	

FŐSZERKESZTŐ
Dr. GAAL ENDRE.
SZERKESZTŐ
JÓZSA GÉZA.

SZERKESZTŐSÉG:
Dr. Gaal Endre lakása, Csíkszereda (Mikó-utca)
KIADÓHIVATAL:
Szentkötölnai Cseh István fogalmazó, Csíkszereda (Munkásbirt. hivatal.)
Hirdetési díjak előre fizetendők.
Kéziratok nem adatnak vissza.

Nines adóemelés.

A leláncolt sajtó — vagyis amelyek ilyenek hirdeti magát, tudniillik az ellenzéki — erős igaztást vitt véghez a napokban a kormány ellen. Főktelen hangu cikkek azzal ringatták az adózó közönséget, hogy a kormány a III. osztályu kereseti adónak példátlan, kétszáz—háromszáz százalékos emelése után akarja fedezni az ideai költségvetés negyven milliónyi többletét.

Álljunk meg, méltó megütődéssel, mindenek előtt annál a ténynél, hogy az az ellenzék, amely a polgárságnak ily óriási sérelmét kürtöli világra, el sem ment a költségvetés tárgyalására a parlamentbe, ahol segíthetne a bajon, ha van, ahol felelősségre vonhatná a kormányt az állítólagos lelketlenségért, hanem e helyett a maga lapjaiban, a maga közönsége körében igyekszik hangulatot kelteni és gyűlöletet szítani a kormány ellen.

Teszi meg, méltó megütődéssel, ráfogásokkal. Teleszki pénzügyminiszter a legutóbbi s a mostani költségvetés egybevetésével, pozitív számadatokkal mutatta ki, hogy a harmadik osztályu kereseti adónak nem az emeléséről, hanem ellenkezőleg csupán a csökkentéséről lehet szó.

Már magában véve is képtelenség volt az az állítás, hogy a kormány a költségvetés 40 milliónyi többletét a budapesti harmadik osztályu kereseti adó erőszakos fölszavarásiából akarja kihuzni, mert hiszen ez az adó 1913-ban 6,300,000 korona volt, ennek pedig nem 2-300, de még 600 százalékos emeléséből sem kerülne ki a negyven milliós többlet.

De a pénzügyi hatóságok egyáltalánban kísérletet sem tettek az adó emelésére, sőt ellenkezőleg nyolcvannégyezer koronával kisebb összegű adókievitést hoztak javaslatba, mint három évvel ezelőtt. Az adókievitő bizottság pedig a polgárságnak oly nagy megelégedésére működik, hogy a felebbezések viszonyszáma a három százalékon is jóval alul marad, ami érthető, mert a bizottság a különben is alacsony összegű javaslatot még huszonegy százalékkal csökkentette, minél fogva a budapestiek harmadosztályu kereseti adója háromszázhatvan ezer koronával lesz kevesebb az előző évinél.

Ugyanez a helyzet az egész országra nézve is. A jelenlegi költségvetésben

ugyanis összes kereseti adó címen öt millió négyszázezer koronával kevesebb van előirányozva, mint amennyi a múlt évi kivetés eredménye volt. Ezt nevezem aztán lelketlen adóprénesnek!

A költségvetési többlet pedig úgy kerül ki, hogy a pénzügyminiszter az adóreform elmaradása folytán az idén számításba vette azt a harminc milliót, amennyiben a múlt évben kevesebbre becsülte az egyenes adók hozadékát, abban a feltevésben, hogy a kincstár nézve kedvezőtlen adóreform életbe fog lépni. Nem adóemeléssel hozza ki tehát a kormány a költségvetés többletét, hanem elhalasztásával a koalíciós kormány egy olyan reformjának, amelynek életbeéléptetése az államháztartására nézve káros lett volna.

Igy fest a valóságban a munkapárti kormány szörnyű merénylete, a borzasztó adóemelés. Ez a vád is éppen annyira igaz, mint az a másik, hogy a kormány agyonütötte a sajtószabadságot. Nos, az ellenzék agyonütött sajtója a legfőkétebb szabadsággal rémiti és igaztja a közönséget az adóemelés meséjével akkor, amikor a száraz valóság minden Demosthenesnél ékeesebb szóval hirdeti az adóteher csökkentését.

— Az ellenzéknek eddig az volt a programja, hogy a választójog legyen általános, tükös és főképen községekénti. Most, hogy a vármegye törvényhatósága a képviselőválasztók szavazókörét megállapította s ott igyekezett minél több szavazókört alakítani, tehát a szavazókört *lehetőleg községenkéntivé tenni*, egyik ellenzéki lapársunk elégedetlen és maliciózus. De miért? Hisz ez a nagy decentralizáció ellenzéki kívánság! Miért nem jó hát? Bizonyosan azért mert a munkapárt javasolta.

— A közigazgatás államosi-tása. Sándor János belügyminiszter a készülő közigazgatási reformról nagy szabású beszéddel tájékoztatta a házat. Több mint két óras beszédben vázolta városaink nehéz anyagi helyzetét és kijelentette, hogy a közigazgatás lehető egyszerűsítésével igyekezni fog a városok olyan típusát megteremtteni, mely mellett az adminisztráció olcsóbb lesz és akkor megvárható lesz a városi szervezet olyan kisebb városoknál is, melyek túlságos anyagi megterhelés folytán a legutóbbi időben községek akartak visszafejleszteni. Igen részletesen fejte-

gette a belügyminiszter a községi adminisztráció készülő reformját, hangoztatván annak a szükségét, hogy minden intézkedésnél a község anyagi ereje mérlegeltesse. A jegyzőket a miniszter a jövőben is elsősorban és főképpen községi tisztviselőnek akarja megtartani, hatáskörüket pedig bővíteni. — A készülő vármegyei reform alapelve, hogy reformáljuk a vármegyében azt, ami a modern kor igényei szerint reformálandó, de ragaszkodjunk ezen ősi nemzeti intézményhez mindabban, amiben ez az intézmény modern életviszonyok közt is megteheti a magyar nemzetnek azon szolgálatokat, melyeket egy évezreden át tett. Ezért a kormány a vármegyét fenntartani és új modern alakba átformálni akarja. Hangoztatta a miniszter, hogy a jelenlegi közigazgatási tisztviselői kar lelkiismeretesen végzi kötelességét, nem azért kell hát reform, mivel a tisztviselői kar nem volna megfelelő, de a megyei tisztviselői karnak is meg kell adni az államosítás keretében létfenntartásának, — előrehaladásának eszközeit. A vármegyei közgyűlés megmarad régi szervezetében, régi jogával, megmarad alkotmányvédelmi joga, felirati joga, az autonóm szervek megválasztásának joga és szabályrendeletalkotási joga. A választójogi törvényben érvényesülő demokratikus irányzat bevonul majd a vármegyébe is, de a virilizmus intézménye is fennmarad. A közigazgatási bizottság fontossága növekedni fog, mert a miniszter igen találon utalt arra, általános helyeslés mellett, hogy ez az intézmény kitűnően bevált. Sándor János joggal utalt rá, hogy ő maga a vármegyei intézményének szeretetében, a vármegyei szolgálatában nőtt fel, az adminisztráció minden részletét alaposan ismeri és előadása után a Ház minden tagja meg volt róla győződve, hogy az a reform, melyet Sándor János készít, nemcsak modern és a kor követelményeinek megfelelő lesz, hanem a magyar közigazgatásnak olyan életképes váltaja lesz, mely az ősi magyar talajból nőtt ki.

Törvényhatósági közgyűlés.

Vármegyénk törvényhatósága rendes tavaszi közgyűlését folyó hó 12-én tartotta meg Gyálóky Sándor főispán elnöklété alatt.

A közgyűlés népes volt, a bizottsági tagok csaknem 200-an jelentek meg. — Ennek oka részben a központi választmányak névszerinti

titkos szavazás utján való megalkotása, részben pedig a két aljegyzői állás betöltése volt. A gyűlés mindvégig zajos, néhol viharos volt. Ennek oka azonban már nem annyira a tárgyalásra felvett ügyek fontossága, mint inkább a bizottsági tagoknak tisztán politikai, egymással szemben ellentétes hangulata volt. — Igen szépen lehetett a legtöbb esetben konstataálni a helyeslekedést és a szavazásokból, hogy a meggyőződés csaknem mindenütt e szerint alakult ki. Ennek köszönhető az eredmény, hogy talán voltak olyan álláspontok, amelyek a központ felfogásával szemben helyesek lehettek, de éppen a felszólamlások politikai íze tette azokat az eredmény szempontjából értéktelenné. Ha a felszólalásnak az íze pártoskodás, s e mellett pártzerűleg foglal állást a támogatók csoportja, akkor misem természetesebb, mint az, hogy a védelem is felveszi ezt a jellegét, s nem akaráván pártzerű győzelmeket engedélyezni, igen sokszor olyan kérdésekben sem enged, a melyben talán annak helye lenne. Ezért nem szabad a napirendre tűzött kérdésekbe belevinni a politikai látszatot, és a felvonulás-szerű állásfoglalást, mert ilyenkor az eredmény az, hogy az erősebb párt gondolkodás nélkül szavaz le minden ellen indítványt. Ilyen formán történt ezen a gyűlésen is, hogy az ellenzéknek egy pár komolyabb, megfontolást érdemlő proposíciója sikertelen maradt, mert a színe ellenzéki volt, a nagy munkapárti többség pedig ellenzéki színezetű győzelmeket engedélyezni nem akart.

A közgyűlés ritkaságzámba menőleg esti 7/8 óráig megszakítás nélkül tartott, s még a legutolsó tárgynál 55—60 tag szavazott.

A tárgysorozat rendjén, mint fontosabb kérdések a következők kerültek tárgyalásra.

A közgyűlés megnyitása után Gyálóky Sándor főispán emelkedett hangú beszédében emlékezett meg Ófelségéről tartós betegségeből való felgyógyulása alkalmából, ugyancsak Ferenc Ferdinánd királyi fenségéről 50. ik születésnapja alkalmából s indítványozta, hogy a vármegye törvényhatósága hódoló felirattal üdvözölje őket. A közgyűlés az indítványokat egyhangulag fogadta el.

Fejér Sándor alispán előterjesztette alispáni jelentését, a melyet a közgyűlés kinyomtatni határozott.

Dr. Gaal Endre előadó terjesztette elő a belügyminiszter ur rendeletét a képviselőválasztási szavazókörök megállapításáról, a melyet Pál Lajos és Vákár P. Artur, valamint előadó hozzászólása után a közgyűlés egyhangulag elfogadott. Lapunk múlt számában ismertettük ezen beosztást, a mely határozattal is emeltetett.

Az utánkl kimondotta a törvényhatóság, hogy az uzvölgyi utat a b kási ut befolyás után kiépített, s a kásonjakabfalvi földút utat a törvényhatósági utak közé felveszi.

Szabályrendeleteket alkotott a vármegye a községi erdők rendtartásáról, a községi vadászati jog értékesítéséről, a kéjelgésről és a tüzendésről.

A tiszti nyugdíj választmány javaslatai alapján kimondotta a közgyűlés Szász Gyula megyei aljegyző, Balás Dénes íroda igazgató és Péter István várnagy nyugdíjazását. Özvegyi nyugdíjat adott Puskás Adófné és dr. Mülfay Endrénének.

A központi választmány tagjai megválasztásánál ismét erős harcra ment a független párt a munkapárttal, ezuttal azonban meg súlyosabb vereséget szenvedett, mint decemberben. Nagy többséggel megválasztattak dr. Ady Endre 129, Köllő János 100, dr. Márton László 98, Weilmann Géza 102, T. Nagy Imre 102, Bartalás Ágoston 101, dr. Ujfaluji Jenő 99, Mikó Bálint 101, dr. Sándor Gyula 102, dr. Gaal Endre 100, Pálly András 101, dr. Sándor Gábor 100, dr. Benke Antal 99, Elthes Zsigmond 98, dr. Imecs János 101, dr. Szini János 97, Lázár Miklós 98, dr. Bocskor Béla 100, dr. Elthes Gyula 102, dr. Tiltscher Ede

96, dr. Novák Albert 98, dr. Fejér Antal 102, dr. Györgypál Domokos, 78, dr. Daradics Féliy 100, Zakariás Lukács 98 és dr. Nagy Béni 102. Az ellenzéki jelöltek közül a legtöbb szavazatot nyert is csak 37 szavazatot kapott.

A tárgysorozatban szereplő tisztviselő-választások nagyobb harc nélkül, gyorsan véget értek. Aljegyzőknek Domokos Sándor és Erőss József egyhangulag választották meg, szolgabírók lettek Fejér György 133, Kovács Árpád 108 szavazattal. Szavazatot kaptak még dr. Sipos Lázár 32. Szemere László 1.

A magánjavak ügyeinél a segélypénzek és ösztöndíjak adományozásáról szabályrendeletet alkotott a vármegye, a melyet legközelebbi számunkban fogunk ismertetni. Itt csupán azt kívánjuk megjegyezni, hogy ezen szabályrendelettel mintegy háromszorosra emelkedett fel a kiosztásra kerülő pénzek összege.

A Vigadó átalakítását az Antal és Nemecei tervai alapján kimondotta a törvényhatóság. Ezzel az átalakítással a Vigadó nagy részben erdészeti hivatalokká alakították át. Ugyanott említtük meg, hogy Csikszereza városban a jelenlegi földmivességek telken a vármegye kulturális szükségleteinek kielégítésére egy új palota építését mondotta ki, a melyben egy modern színház, bál és koncert terem, uri kaszinó, múzeum és könyvtár lesz elhelyezve.

Az építendő új kórház ügyében a magánjavak telket adományozott, s a kórház építésének tervpályázatát a Jendrásik dr. programja alapján a vármegye alispánja már a legközelebb ki fogja hirdetni.

A községi ügyek támogatását a közgyűlés kevés felszólalás után változatlanul az előadói javaslattal fogadta el.

Beceze Antal 1842—1913.

(A Gazdasági Egyesület 1914. máj. 13-iki közgyűlésén elmondotta: T. Nagy Imre kir. tanácsos egyesületi titkár.)

Mélyen tisztelt Közgyűlés!

Letelt a gyászév, melyet egyesületünk múlt évi közgyűlése Beceze Antal előnként emlékeztető szentlél határozott. Az ő nevéhez és működéséhez fűződő emlékeztetünk ma is oly élénk, mint a váratlan csapás első percében, mert őt egy év múlva is épen oly fájó emlékezettel kell nélkülözniünk.

Ez az arckép, melylyel az ő halhatatlan érdemeit megörökíteni szándékozunk, csak kegyeletünk emléke marad addig, míg a minden anyagot megemésztő idő azt megengedi. Pedig az ő élete és működése egyesületünk életében örök érvényű kell legyen, mert 30 esztendőig volt vezérünk és elnökünk. A közügyek vezetésének szentelt ezen hosszú idő összeforrasztotta az ő törekvéseit és szándékait a mi törekvéseinkkel. Nem csoda, ha most nélküle azon töprendünk, hogy az ő hagyományainak méltó irányát megtaláljuk és el ne tévesszük.

Ritka halandónak adatott, hogy egész életének nagyobb részét a közügyek szolgálatában mint vezető tölthesse. Beceze Antal ezen kiválók közé tartozott, ki nemcsak hivatalában, de a társadalom minden közirányu tevékenységében v. zetett oly vaserővel és hajthatatlan akarattal, mely csak a kiváló erénye szokott lenni. Élénk judiciumával és erős logikájával meggyőzhetetlen volt mindenütt, hol eljárni kellett. A kötelességűdást majdnem tulhajította, mikor hivatalában azok munkáit is elvégezte, kik azt elvégezni hanyagok, vagy nem elég lelkiismeretesek voltak. A természetével járó zárkózottság tekintélyt biztosított, azok előtt, kik ismerték s tudták róla, hogy egy nyílt, őszinte jó barát, önfeloldozó családó és a bajban résztvevő kebelt takar a nem mindenki előtt egyformán zárkózott férfias természet. Hogy is nevezhetnők zárkózottnak azt, aki szórakozásra szánt idejében lyrai verseket, sőt szindarabokat írt? A hetvenes években a Vadnád Károly által szerkesztett „Fővárosi Lapok”-

ba, melynek hasábjai abban az időben csak a kiváltóság tehetségek előtt nyíltak meg, gyakran jelentek meg költeményei. Ezelőtt alig néhány évvel népszínművet adott át nekem elolvasás végett. Elolvasás után visszakérte és elvette iratai közé, nekem pedig megiltotta, hogy arról tudjak. A vármegye régi levéltárának okmányait és adatait csak ő egyedül ismerte s a székei nemzet történetének megírásához Dr. Szádeczky Lajos által előkészített „Székely oklevél” kötetie részére ő dolgozta fel a között okiratokat, valamint ő dolgozta a „Pallas nagy Lexikonak” Csikvármegye történetét illető részét. Állandóan kutatót és dolgozót Csikvármegye politikai és társadalmi történetének megírásán. Kötetre nem munkát hagyott hátra ezen feljegyzésekből.

Midőn ezelőtt két évvel Csikvármegye monografiájának megírásáról és kiadásáról volt szó, ő volt a legelső jelentkező, ki munkásságát készséggel felajánlotta s a hivatalos vármegye történetének megírását vállalta, sőt többször jelezte, hogy ő már ezen munkával készen van. Hogy mi történt és fog történni az általa egy emberöltőn gyűjtött és irt munkálatokkal, azt el nem bírhatjuk, de a közérdek azt kívánja, hogy azok közkinccsé váljanak. Csak a helybeli lapok szerkesztői tudják, hogy azok hasábjain hányszor szóltak meg az országos politikai nézetek tolmácsolására, mert közleményeit rendszeren névtelenül szokta elaralni társalgás közben s mindig emlékeztetésekké maradtak az ilyen alkalmakkor felmerült eszmecserekké folytatá röviden nyilatkoztat szentenciái, a melyekre elsokott hallgatni minden ellenérvelés s el volt döntve a kérdés. Mikor valaki állításának támogatására törvényekre avagy rendeletekre hivatkozott, röviden szóltak meg az ő nagy esze és éles judiciuma: olyan bolond törvény, vagy rendelet nincs és nem lehet — mondta, — mert a törvényt okos emberek írták s csak okosan kell érteni és magyarázni.

Egyesületi ügyeinknek felfelé való képviseléseiben nem igen tudunk a grata persona kelemesebb helyzetbe jutni, mert felirataink leplezetlen nyíltsággal tartalmaztak bírálatot az intézmények és eljárások felett. Ehez képest hódolatos kéresimket és felterjesztéseinket önértesebb és nyíltabb hangon tolmácsoltuk, mert felfogásainkat őszintén kellett képviselnünk.

Népkün véralkatat és vele született természetét, h jlamait senki sem ismerte nálánál jobban. Ehez mérten, soha sem titkolta, hogy egy hivatalos eljárásban, mint társadalmi érintkezésében leginkább az abszolút rendelkezésekkel lelt boldogulni. Innen van, hogy rendelkezéseiben nem a törvény tiltó paragrafusai voltak idevée, hanem egyszerűen és röviden az őt mondva, hogy: „nem szabad.”

Midőn ezelőtt évtizeddel a birtokrendezések törvényhozási intézkedéseire nézve az előző lépések tetteitek s e célból kérdőíveket kellett kitölteni, ő írta bele egyik kérdőpontra feleletül, hogy a Székelyföldre nézve a kötelező tagosítást és birtokrendezést kell kimondani, ilyképen megszünik minden ellenállás s a birtokrendezések a legnagyobb nyugalommal és a legrövidebb idő alatt lesznek végrehajthatók, mert a mi népünk ellenállás nélkül meghajlik a „nem szabad“-nak, de hajthatatlanul ellenáll annak, a mi szabad. Hogy igazra volt, azt évtizedek tapasztalatai már is beigazolták s hovatovább be fogják igazolni.

Egyesületünk étkönyveiben ismeretesek azon törekvései, melyekkel az erdélyi fehér marha kizárólagos tenyésztését mondhatnám fanatikus erélylyel védelmezte s ebben oly hajthatatlan volt, hogy ezzel szemben a legmagasabb helyről jövő minden kísérletet nemcsak hibáztatott, hanem annak minden telhető módon ellen is állott. Azt tartotta és hirdette, hogy ha nekünk itthon sikerül megvédelmezni a mi ősi fehér marhákat, majd eljő az idő, mikor

a magyarországi uradalmak hozzánk fognak jönni jármás ököért s akkor ugy adjuk, ahogy akarjuk. Mikor e felett vitakoztunk, röviden azt mondta: ha más vármegye boldog, nem muszáj nekünk is boldognak lenni, mert a mi népünk kezébe csak a fehér marha való. Nem tudhatjuk, hogy e jóslata miként fog valósúlni, annyit azonban máris látunk, hogy a fehér marha ára emelkedik s egy-egy tenyész-bika ára már a 3000 koronát is eléri.

Évi közgyűléseinken mondott elnöki beszédei egy-egy irányító programot foglaltak magukban, melyek mindig a mi társadalmi és életviszonyaink, valamint mezőgazdasági állapotaink talaján gyökerezve, mentek voltak a nagyhangú akarás és kiseredményű újítások hanogztatásától.

Három évtezedes együttműködésünk alatt egyetlenegyszer láttam habozni, mikor egy régi intézmény megszüntetéséről és egy újnak beállításáról volt szó. Felsőzolásában kifejezést adott a régi intézmény jól betöltött hivatása elismerésének s kételkedve fogadta az újítás iránti reményeket erős kikötéseket hanogzatva a vármegye autonóm jogainak elismerése mellett. Messze jövőbe való mély belátásának és aggodalmainak akkor is igazva volt.

Egyesületünk hálás kegyeletének csak egy porszemnyi részét kívánja leróni azzal, hogy arcképének megörökítésével emlékezetét hála-sen tisztelni elhatározta s ezzel azon hazafiai kötelességének is akart eleget tenni, hogy az elhunyt vezérferfiának a mi ügyünkért három évtizeden keresztül önzetlenül végzett munkáját hála-sen elismerje. Az ő nagy emlékét azonban nemcsak mi, de egy egész vármegye társadalmá is az egész Székelyföld népe van kötelezve kegyelettel megőrizni.

Életrajzi adatai szerint 1842 január 3-án Csikszentmártonon született, régi székely nemes családból. Ősei 1456-ban V. László királytól nyerték címeres levellüket, mely 1698-ban fejedelmileg megújították. A középisoklót Csik-somlyón és Székelyudvarhelyen, a jogot Marosvárshelyen és Kolozsváron végezte. Birói és ügyvédi vizsgát 1871-ben tett. Ügyvedjelői gyakorlatot néhai nagynevű Geczó János iró-dájában folytatott. A kir. bíróságok szervezésével Kézdivásárhelyen, majd Gyergyószentmiklóson volt egyesbíró. A honvédség felállítá-sokra, mint szabadságot állományú honvé-dusok tiszte egyike volt a legelső jelentkezők-kör. 1872—1876-ig a csikszeredai választó-kerület országgyűlési képviselője volt. Azután ügyvédi gyakorlatot folytatott és a vármegye tiszti ügyésze lett s mint ilyen 1882. május 25-én választották a vármegye alispánjává, mely állását 1906-ban történt nyugalmom-bonulásával hagyta oda. 1889-ben a közügyek terén szerzett érdemei elismerésül ő felsége a DI. oszt. vaskoronarend adományozásával tüntette ki.

Gazdasági egyesületünk közgyűlése 1883 augusztus 13-án választotta először elnöké s azóta tiszser megújuló cikluson mindig egy-hangu bizalommal helyezte őt az elnöki székbe.

1913. év március 18-án hagyott itt minket, épen azon évforduló napján, mikor Sándor napi névnap kedélyes versét évről évre köze-llebb ismerőseinek és rokonainak fel szokta olvasni. Az isteni gondviselés épen azon napon zárta le ajkát, melyen évről-évre a legvigabb nótát szokta zengeni.

Mély megilletődéssel állunk most arcképe előtt, mert ő megadta magát és megtért az ő Istenéhez, kinél egyedül van nyugalom. — Testét az anyaföld kívánta magához, lelke elszájt és felemelkedett az isteni trónus zsá-molyához, honnan örökde fog alátékinteni, hogy nekünk, kik még itt maradtunk és sze-retteinek, kikért egy hosszú élet küzdelmét szentelte, botorkáló lépteit kormányozza. Azért született, hogy ebbe a mi kistenyés társadalmi életünkbe az ő bizalom erényét felkeltse s

azért élt, hogy ezen őnbizalom megerősítésé-ben előjárjon és vezessen.

Csikvármegye gazdátársadalmát harminc évig vezette és irányította. — Azok a hideg-rögök, melyek az ő porait végleg elzárták a mi szemünk elől, egy példás, puritán élet ősi típusát zárták el. Ez az élet megújul a mi háias emlékezetünkben s az eszmék, melye-keket közöttünk elhintett, ki fognak kelni majd az új nemzedékek javára.

Az a félelem okosság, az az Isten-től ajándékozott komoly lelki erő, mely minden közdologban az ő hajthatatlan akaratát ve-zette, mindig imponálí fog nekünk az emlé-kezetben s irányítani fogja munkásságunkat, de a felett keseregünk lehet, hogy a veterán erényeknek ilyen pátriárkái dűneik ki sorainkból és könnyet hullathatunk a miatt, — hogy ezek sora egyre gyérül s maholnap kifogy.

A mai nemzedék hétköznapi szeretetének vonzalmát nem a nagy és közcélók iránt való vas törekvés és lelkes munkálkodás, hanem az eláozások és kedvezések mértéke bizto-sítja, mert az egyéni haszon nélkül való önzetlen munkások sora kifogyott s ma-holnap csak legendák fognak azokról megemlékezni.

Az ő képe a legendás alakok emlékét örökíti meg s állandóan inteni és figyelme-zetelni fog, mely mindazok, kik e vármegye gazdátársadalmának érdekeit lesznek hivatva szolgálni, az ő példáján lelkesüljenek és azt kövessék!

Bánatos özvegye, családja és unokái töröl-jék le könnyeiket azon közrészvét kendőjével, mely az ő fájdalom enyhítésére szolgál, mert akit ők elvesztettek, annak elmulásán való fájdalomból részt kér egy vármegye egész gazdátársadalmá.

Émléke világítson nekünk, példája fényes-kedjék örökre!

Májusi menetrend.

A magyar királyi államvasutak vonalain és az általa kezelt magánvasutakon folyó évi május hó 1-én a nyári menetrend lépett életbe, mely a jelenleg érvényben levő téli menet-renddel szemben a következő lényegesebb vál-tozásokat tartalmazza:

A nagybecskerek—páncsovai vonalon a 6263. sz. vonat Antalutatól Nagybecskerek bégapartig a delutáni órák helyett a hajnali órákban fog közlekedni 2667. szám alatt indul Antalutatól reggel 4 óra 55 percker, érkezik Nagybecskerek-bégaparra reggel 7 óra 21 percker.

A cegléd-kupai kovácsmajori vonalon a 7309. sz. vonat Gerje és Kupai Kovácsmajor között mintegy másfél órával korábbra fettekve május 1-től október 31-ig ismét forgalomba helyezték.

A kiskunfélegyháza-orosházi vonalon. a 4403. sz. vonat Szentser d. u. 5 óra 30 percker helyett már d. u. 5 óra 23 percker érkezik és onnan este 6 óra 39 percker helyett már d. u. 5 óra 35 percker indul, Kiskunfélegyhá-zára pedig este 8 óra 10 percker helyett már este 6 óra 58 percker érkezik, ahol közvetlen csatlakozást talál a 717. sz. vonatkozó Buda-pest felé. Orosháza-Gádoros, illetve Gyopárosi földön között az előző években közlekedett járdnyvonatok közül a 4411., 4412., 4413., 4414., 4419., 4419., 4420., 4421., 4422. számúak ismét forgalomba helyeztetek, a 4415. és 4416. sz. vonat teljesen megszűnik, a 4417. és 4418. sz. vonat pedig csak vasár- és ünneppapokon közlekedik.

A mezőtúr—mezőhegyesi vonalon a szarvasi és mezőtúri országos vásárok napján közlekedő 4622. és 4624. sz. vonatok megszűnnek.

A temesvár-józsefváros—nagyszentmik-lósi vonal-n Lovrinótól Nagyszentmiklósi egy új vonat helyzetetik forgalomba, indul Lovrinó-ból reggel 5 óra 30 percker, érkezik Nagy-szentmiklósrá reggel 6 órák.

A szabadka—bosny. brodi vonalon Bos. Brodtól Vinkovécig egy új vonat helyzetetik forgalomba, indul Bos. Brodtól d. u. 12 óra 50 percker, érkezik Vinkovécra d. u. 3 óra 39 percker.

Az india—vinkovcezi vonalon a 7312. sz. vonat, új 7310. szám alatt, Indióról d. e. 10 óra 30 percker helyett már d. e. 9 óra 40 percker indul és Mitroviczára d. u. 12 óra 04 p. helyett már d. e. 11 óra 20 percker érkezik. A 7305/7311. új 7305. sz. vonat Vinkovécra d. u. 12 óra 20 percker helyett csak d. u. 1 óra 47 percker indul és Indióra d. u. 5 óra 18 percker helyett 5 óra 36 percker érkezik. A 7303. sz. vonat Vinkovécra d. u. 4 óra 47 percker helyett már d. u. 4 óra 36 percker indul és Indióra este 8 óra 37 percker helyett már 7 óra 47 percker érkezik, ott csatlakozást nyer az új 909. sz. vonatkozó Budapest Bécs felé. A 7308. sz. vonat Indióról éjjel 9 óra 57 percker helyett csak éjjel 10 óra 32 percker indul s így feléltel a Belgrád felől éjjel 10 óra 27 percker Indióra érkező 911. sz. vonat csatla-kozását.

A siklós-kisköszegi vonalon a 8314. sz. vonat Siklósról d. e. 10 óra 16 percker helyett d. u. 1 óra 5 percker indul és Baranyavár-Pálmostonra d. e. 11 óra 57 percker helyett csak d. u. 2 óra 40 percker érkezik, onnan Kisköszegig a jelenlegi menetrend marad érvényben.

A siklós—bárcsi vonalon Siklós—Harkányföld között 3 új vonatpár helyzetetik forgalomba.

A pécs—miholjaci vonalon Pécs—Harkányföld között egy új vonatpár helyzetetik forgalomba.

A szeged—rókus—ujdombóvári vonalon a 5420. sz. vonat Bátaszékrol d. e. 11 óra 05 percker helyett már reggel 7 óra 38 percker indul s így közvetlen folytatását képezi a Szabadka felől oda reggel 7 óra 28 percker érkező 5416. sz. vonatnak, Ujdombóvárott pedig csatlako-zást nyer az 1901., 1002., 5904. és 1910. sz. vonatokhoz Budapest, Fiume, Jutas—Gyöz felé.

A szeged-rókus—zentai vonalon egy új vonatpár helyzetetik forgalomba 6603—6604. szám alatt, indul Szeged-Rókusról este 6 óra 20 percker, érkezik Szeged-Rókusra éjjel 11 óra 45 percker, az új vonatpár Zentán csatla-kozást nyer Jbecs és Szabadka felé.

A budapest keleti p. udvar—zimony—belgrádi vonalon a 905. és 906. sz. gyors-vonat Ujvidék—Belgrád között megszűnik, a 906. sz. vonat Budapestről reggel 7 óra 10 percker helyett már 6 óra 50 percker indul, Uj-vidékre pedig d. u. 12 óra 20 percker helyett már d. e. 11 óra 46 percker érkezik, e vonat Nagyfenyén feltételésen megáll, a megállás Kelethán azonban megszűnik. A 909. sz. vonat Belgrádból d. u. 3 óra 43 percker helyett csak este 6 óra 30 percker indul, Budapestre mind-amellett úgy mint most reggel 5 óra 45 p. kor-érkezik, a vonatnál Dömsöd—Budapest-Ferencváros között a felszállás nincs megengedve.

A 912. sz. vonat Budapestről éjjel 11 óra 15 percker helyett csak éjjel 12 óra 05 percker indul, Belgrádba azonban d. u. 12 óra 04 percker helyett már d. e. 10 órák érkezik. A 909. és 912. sz. vonatok menetrendjének módosítá-sa következtében új közvetlen összeköttetés léte-ül egyrészt Konstantinápoly, Saloniki, Belgrád, Budapest, másrészt Budapest, Bécs, München, Pbris között. A 913. sz. vonat Sza-badkáról reggel 4 óra 50 percker helyett csak reggel 5 óra 28 percker indul, Budapestre mindamelllett d. e. 9 óra 55 percker helyett már d. e. 9 óra 25 percker érkezik. A 917. ezámu vonat Kunszentmiklós Tassról reggel 4 óra 21 percker helyett, már reggel 3 óra 30 percker indul és nem Budapest-Józsefvárosra, hanem Budapest kleti p. udvara jár be, ahova reg-gel 5 óra 20 percker érkezik. A Budapest Kunszentmiklós—Tassra este 6 óra 05 percker induló 920. sz. vonat megszűnik. India Belgrád között egy új vonatpár helyzetetik forgalomba 923—924. szám alatt, indul Indió-ról d. e. 9 óra 30 percker, érkezik Indióra este 6 óra 08 percker, az új vonatpár forgal-momba helyeése a 909. és 912. sz. vonatok menetrendnek módosítása folytán vált szük-ségessé, hogy indían a 7301. és 7304. számú vonatokhoz elveszett csatlakozás Belgrád, Zágráb, Fiume között fenntartassék.

A zombor—szond—gombosi vonalon a 6213. sz. vonat Zomborból d. u. 12 óra 11 percker helyett csak d. u. 1 óra 30 percker indul és Gombosra d. u. 2 óra 50 percker helyett csak d. u. 3 óra 56 percker érkezik.

A szabadka—őbceői vonalon a 4303. sz. vonat Ujvidékről reggel 4 óra 32 percker helyett már reggel 4 órák indul, Zentára d. e. 8 óra 58 percker helyett már reggel 7 óra 47 percker, Szabadkára pedig d. e. 11 óra 4 percker helyett már d. e. 9 óra 39 percker érkezik, ily módon nemcsak a zentai iskolákba járó

gyermek részére válik alkalmassá, hanem Szabadkán a déli előtti vonatsoporthoz is közvetlen csatlakozást nyer. Szabadkáról Obecsére egy új vonat helyezték forgalomba 4312. szám alatt, indul Szabadkáról a déli előtti vonatsoport bejárása után d. e. 11 óra 05 perccor, érkezik Zentára d. u. 12 óra 55 perccor, indul Zentáról d. u. 1 óra 20 perccor s így módosult az alkalmas lesz a zentei iskolákba járó gyermekek hazaszállítására. Obecsén folytatást nyer az ugyancsak 4312 szám alatt korábban fektetett 4304. sz. vonatban Vaskapu—Titel—Ujvidék felé. A 4305. sz. vonat Ujvidékről d. u. 4 óra 53 perc helyett 4 óra 44 perccor indul, Obecsére pedig este 7 óra 31 perc helyett már este 7 óra 11 perccor érkezik. Obecséről a vonat forgalma Szabadkájig terjesztetik ki, ahol csatlakozást nyer a 1212. sz. vonatához Bos. Brod—Sarajevo és az új 909. sz. vonatához Budapest felé. A 4301. sz. vonat az iskolás gyermekek érdekében, Szabadkára d. e. 8 óra 30 perc helyett már 7 óra 45 perccor fog érkezni.

Az **ujvidéki—vaskapu—titeli vonalon** egy új vonatpár helyezték forgalomba s ezzel kapcsolatosan a többi vonat menetrendje is módosult.

A **caprag—karlovaci vonalon** Vrginmostól—Karlovacig június 15-től szeptember 15-ig vasár- és ünnepnapokon Topuska fürdő érdekében egy új személyszállító vonat fog közlekedni, indul Vrginmostból este 10 óra 10 perccor, érkezik Karlovacra éjjel 8 óra 8 p-kor.

Az **úszög—pécs—barcsi vonalon** az 501. sz. vonat Szentlőrincről d. e. 8 óra 48 perc helyett csak 9 óra 06 perccor indul s így felélt az oda 9 órákor érkező 1901. sz. vonat csatlakozását Eszék felől.

A **pécs—bátaszéki vonalon** Bátaszékről Pécsig egy új személyszállító vonat helyezték forgalomba, indul Bátaszékről d. u. 12 óra 46 perccor, érkezik Pécsre este 6 óra 05 perccor.

A **budapest—fiumei vonalon** a gyorsvonat menetáramát megrövidült, az 1001. sz. vonatnak 45, az 1003-asnak 15, az 1005-ösnek 79, az 1002-esnek 37, az 1006-osnak 65 perccel. Az 1001. sz. gyorsvonat megállása Bakaron, az 1102-esé Gomrijén megszűnik, az 1003. sz. gyorsvonat Dugoséli Koprivnicra, Csurgó és Szakályhőgyész állomásokon megáll, az 1005. sz. gyorsvonat megállása Dugaresra, Dugoséli, Koprivnicra Csurgó és Szakályhőgyész állomásokon megszűnik, Laskovácra megáll; az 1006. sz. gyorsvonat megállása Ercsi és Mucna-Kiekán megszűnik, Lepavirán és Sesvetén megáll. Az 1014. sz. idényvonat Skradtól Fiuméig június 1-től szept. 30-ig vasár és ünnepnapokon ismét forgalomba helyezték. Budapest—Adony-Pusztaszabolcs között az 1101. és 1102. sz. falomai idény-gyorsvonatpár ismét forgalomba helyezték, de nem június 1-től szept. 30-ig, hanem csak június 15-től szeptember 15-ig.

Az **adonypusztaszabolcs—tapolcai vonalon** az előző években június 1-től szept. 30-ig közlekedett, 1101. és 1102. sz. idény-gyorsvonatpár gyorsított menetel ismét forgalomba helyezték, de csak június 15-től szept. 15-ig az 1101. sz. vonat Tapolcáról d. u. 5 óra 30 perc helyett csak este 7 órákor tehát másfel orával később indul Adonypusztaszabolcsra este 9 óra 28 perc helyett este 9 óra 58 perccor, Budapestre pedig éjjel 11 óra helyett 11 óra 10 perc, tehát a jelenlegiekkel mindössze 10 perccel érkezik később; az 1102. számú vonat Budapestről, ugy mint most d. e. 8 óra 05 perccor indul, Tapolcára azonban d. u. 1 óra 03 perc helyett már d. u. 12 óra 20 p-kor érkezik. Tapolca—Alsóörs között június 15-től szept. 15-ig új vonatpár helyezték forgalomba, indul Tapolcáról este 6 óra 10 p-kor érkezik Tapolcára éjjel 10 óra 30 perccor Az 1111. sz. vonat Tapolcáról d. e. 8 óra 50 perc helyett d. e. 9 óra 35 perccor indul Adony-Pusztaszabolcsra d. u. 1 óra 47 perc helyett d. u. 2 óra 16 perccor, Budapestre pedig d. u. 4 óra helyett d. u. 4 óra 15 perccor érkezik. Csekélyebb mértékben módosult a többi vonat menetrendje is.

A **jutas—alsóörsi vonalon** a 6124. és 6127. sz. idényvonatpár 6122. és 6125. szám alatt ismét forgalomba helyezték, de csak június 15-től szeptember 15-ig és nem, mint az előző években, június 1-től szept. 30-ig. A 6134., 6117. és 6120. sz. vonat Jutas-Veszprem között megszűnik.

A **szekesfehérvár—paksi vonalon** a 6311. sz. vonat Paksról d. u. 12 óra 45 perc helyett már d. e. 9 óra 20 perccor indul, Adonypusztaszabolcsra d. u. 3 óra 52 perc helyett már d.

u. 12 óra 23 perccor érkezik, ott csatlakozást nyer az 1112. sz. vonatból Tapolca felé és az 1901. sz. vonatból Budapest felé. A 6315. sz. vonat Szekesfehérvár Pusztaszabolcs között megszűnik. A 6316. sz. vonat Adonypusztaszabolcsról d. e. 10 óra 62 perc helyett csak d. u. 2 óra 51 perccor indul, ott csatlakozást kap az 1111. sz. vonatból Tapolca felől és az 1008. sz. vonatból Budapest felől, Paksra pedig délután 5 óra 40 perccor érkezik. Szekesfehérvár—Börgönd között 6331., 6332. és 6333. számok alatt 3 új összekötő vonat helyezték forgalomba, a 6332. és 6333. sz. vonat június 15-től szeptember 15-ig a 6331. sz. vonat pedig az egész éven át fog közlekedni.

A **győr—jutas—ujdombóvári vonalon** az 5902/a. sz. vonat Hámjaskertől—Győr, egy mint jelenleg, minden szombaton, Hámjaskertől Jutasig ezután június 15-től szept. 15-ig minden vasár és ünnepnapon, valamint minden ünnepnap előtti köznapon fog közlekedni. Az 5914—5923. sz. vegyesvonat 5904—5905/a. u. szám alatt az 5922—5911. sz. vegyesvonat pedig 5910—5909. u. szám alatt személyvonattá minősítették át, az új 5904—5905/a. sz. vonat Jutasról d. u. 4 óra 56 perc helyett d. u. 4 óra 40 p-kor indul, Győrbe pedig éjjel 9 óra 18 perc helyett már este 7 óra 55 p-kor érkezik, az új 5910—5909. sz. vonat Győrből d. u. 5 óra 40 perc helyett már d. u. 4 óra 52 perccor indul, Jutasra pedig éjjel 9 óra 47 perc helyett már este 8 óra 27 p-kor érkezik.

A **czelldömök—csáktornyai vonalon** Zalaesztentől—Kisfaludpusztától Zalaegerszegig az esti órákban egy új összekötő vonat helyezték forgalomba.

Az **úkk—tapolca balaton-szentgyörgyi vonalon** egy új alternatív vonat helyezték forgalomba 6531. szám alatt indul Keszthelyről este 8 óra 06 perccor, érkezik Tapolcára este 9 óra 07 perccor ott csatlakozást nyer az 1121. sz. vonatból Budapest felé; az új vonat május 1-től június 14-ig és szeptember 16-tól április 30-ig fog közlekedni, mely időszakokban a 6519. sz. vonat forgalma szünetel, utóbbi vonat ezentel tehát csak június 15-től szeptember 15-ig marad forgalomban, mely időtartama Keszthely—Balatonszentgyörgy között a 6531. és 6532. számú vonatok is újított forgalomba helyeztetnek.

A **kaposvár—fonyódi vonalon** a 4405. és 4406. sz. motorosvonatok az idén nem június 15-től szeptember 15-ig, hanem június 1-től augusztus 31-ig fognak közlekedni.

Budapest, 1914. évi április hónap.

Az igazgatóság,

HIREK.

— **Személyi hir.** Fejér Sándor alispán hivatalos ügyben Romániába utazott.

— **Meghívó.** A Csikszerepai Ismeretterjesztő Társaság f. hó 19-én (kedd) d. u. 5 órákor a főgimn. tanári tanácskozó termében tartja meg alakuló közgyűlést, melyre a tagokat s az érdeklődőket ezen az uton meghívja az előkészítő bizottság.

— **Majláth püspök Csikszerebában.** A róm. kath. egyháztanács folyó hó 7-én gyűlésezett. Az egyháztanácsosok esküfötele után a gyűlés egyháztanácsi jegyző Orbán Mihály m. kir. adóhivatali tisztet választotta meg. A tárgysorozat utolsó pont aképpen dr. Szekeres József plebánus bejelentette, hogy gróf Majláth Gusztáv Károly püspök folyó hó 21-én Csikszerebába érkezik. Miután a főpásztor a bérmeias szentségnek kiosztása végett, tehát hivatalosan jön, az egyháztanács elhatározta, hogy az ünnepélyes fogadtatás tárgyában Csikszerebára várososk írt s a dal- és zenegyeüleket, valamint a tisztelet zenekart átiratban felkéri, hogy folyó hó 21-én a püspöknek adandó szerenádok közreműködjenek. A rendezés munkáitának végzésére ifj. David Ignác elnöke alatt, Botár Béla, dr. Csedő András, Csiby Károly és Pototzki Márton tanácsosokból álló bizottságot küldött ki.

A püspök, miként értesülünk, folyó hó 21-én (áldozó csütörtökön) d. u. az 5 óra 55 perces vonattal, Marosvásárhely felől fog érkezni és a főgimnázium épületében fog lakni. Magunk részéről is kérjük a közönséget, hogy a népszerű főpap fogadására minél nagyobb számban vonuljon ki. A szerenád az eddigi tervek szerint az érkezés napján este fél 8 órákor lesz.

— **A kék egér** a mozgósínházban áldozó csütörtökön kerül bemutatásra. Ezen igazán remek boházatra amely Budapestben nagyobb sikert aratott, mint a Quo Vadis vagy a Nyomorultak. Felhívjuk a mozikedvelők közönség figyelmét. Ezen briliáns boházatban a címszerepet Madge Lessing világhírű berlini primadonna játssza, aki 2 órán át állandó derültségben fogja tartani a közönséget. Az előadások este 6 órákor kezdődnek.

— **Szépízüti színeszet.** F. hó 14-én mint szépízüti tudósítok jelenti, megkezdte előadásait ott László V. Bódog staggione színtársulata. Megnyitó előadás a „Faun“-t, Edward Unoblauch ismert szellemes angol vígjátékát adták elő a közönség ételk tetszése mellett. Pénteken a „Kis király“, Kálmán Imre szépenízüti operettjét, szombaton a „Bank bánt“ mutatták be. Az előadások mintaszerűek, a társulat jó erőkből van szervezve. A társulat legjobb erői: Bojár Gizzi primadonna, Donáth Ilonka énekesnő, Simon Jenő, Lászlófi V. Gyula, Tihanyi Oszkár, Bedőcs Józsa, Fekete Margit, S. Szabó Rózi, L. Feleki Margit, Tóváry Pál, Tóváry Béla, Légrády Pál, Román Tiva dar. A társulat minden pártolásra érdemes.

Van szerencsénk a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy

brassói fiókületünket

augusztus hó 1-én megszüntettük. Ezután egyedül marosvásárhelyi gyarunk és üzletünk áll fenn.

Berendezéseknél

készséggel állunk a n. é. közönség rendelkezésére és meghívására minden vételkötelezettség nélkül mutatjuk be — egyik cégfőnökünk által — gazdag mintagyűjteményünket és mivel így az üzlet fenntartási költségét megtakarítjuk, a vevőközönséget sokkal olcsóbban szolgáljuk ki.

Szekely és Réti

Marosvásárhely, Széchenyi-tér 47. sz.

— **Kinevezés.** A pénzügyminiszter Nagy Balázs adóhivatali tisztet a hajduzaszobolci m. kir. adóhivatalból, a X. fizetési osztályban való meghagyása mellett, adóhivatali ellenőrré a mócsi m. kir. adóhivatalhoz kinevezte.

— **Hazasság.** Weinhöld Ágoston városi állatorvos eljegyezte Szász Lajos vm. főjegyző leányát, Paulát.

— **Városi jegyzőválasztás.** A városi főjegyző választás az utolsó percben elhalasztott. — Ertesülésünk szerint e hó 20—25-e körül, de mindenesetre még e hónapban megejtetik a választás.

— **Halálozások.** Liptószentiváni Szent-Ívány László nagybirtokos, Zemplén vármegye törvényhatósági bizottságának tagja folyó hó 7-én 71 éves korában Mátyás meghi. Elhunytban Sándor Árpád cs. és kir. kamarás, huszárkapitány apóstát gyalogolja. Temetése folyó hó 10-én ment végbe általános nagy részvétel mellett. A temetésen résztvett Mikó Balint v. belső titkos tanácsos is.

— **Ilyefalvi Biális Ágnes,** magyar-gyermónemestori Kabos Károly volt 48-as honvédelmezőve folyó hó 2-án 88 éves korában Székelyudvarhelyen elhunyt. Halálát ilyefalvi Biális Irma, csikszentimóni Gergely M. riska férj. Rados Ignác, csikszentimóni Szabó Deues, István és Ilona, özv. Márton Ferenccé gyalogolják.

— **Kirendelés.** Az igazságügyminiszter Kovács Károly kézdívasárhelyi ügyészséghez beosztott bírósági jegyzőt ügyészségi megbízottnak rendelte ki.

— **Távbeszélő hálózatunkban** újabb a következő változások történtek. Előzetek lettek Csíkszerdahelyen: 2. Honvédelemügyi parancsnokság, 66. Gözsy Árpád győzsertár; 68. Aut. orth. I. z. főrabbi hivatal, Nagymihály Sándor cementár-gyár és építési irodája. Borszekén: 3. Borszeki faipar részvénytársaság, borszeki áruforgalmi r. t.

— **Nő a székely kivándorlás.** Ha hirt adunk arról a nagy nemzeti csapásról, amely a kivándorlás alakjában fenyeget bennünket s a napról napra rombolóbb pusztítással, hivatalos kimutatások után mindig oda tesszük, hogy a kivándorlók vagy Plumen át, vagy Románia felé hagyják el az országhatárt. A Romániából jövő veszedelem elsősorban a székely vidéken pusztít és különös, hogy ez a kis magyar népsziget kezd utának kerekedni, amely eddig ezer baj és nyomorúság között is meg tudott maradni Háromszékben, a csiki hegyeken Gyimes környékén. Hogy milyen rettenetes eredményű a kivándorlási ügyneközök garázdálkodása, azt megvilágítják a következő számok: A múlt év első felében 1084 székely vándorolt ki Romániából és csak 259 jött vissza, júliustól az év végéig pedig 11,021 a kivándorlók száma. Ezekhez az adatokhoz bővebb magyarázat nem kell s ezek a számok a székely kivándorlásnak oly nagymértékű növekedését mutatják, hogy abban egyszerű tudomássalvetél belenyugadni nem lehet. A nyo mozás maga nagy csendben indult meg s a hatóság csakhamar rájött, hogy lelketlen emberek Románia hódított területeire esábitják a népet. Ezekre a kedvezőtlen éghajlatu, f. l. vad vidékekre, a melyet Európa szaharájának hívnak, már eddig is sok száz székely család telepedett meg és a többi most román állami költségen indul utána.

A csodás hatású FÖLDES-féle

MARGIT-szappan

modern szépségápolásánál nélkülözhetlen

Ezen teljesen lugmentes, legfinomabb nő-
vizesítőből készült, kellemes szagú, kitün-
ően habzó szappan igen kiad, miert is
családi használatra a legalkalmasabb.

PÁR NAP ALATT

eltüntet szepilót, májfoltot, mitesszert, pat-
tanást. A porusokat alaposan kitisztítja s
biztos és gyors hatása folytán úgyszólván

LEMOSSA

a bőr tisztálanságait, úgy, hogy nyoma sem
marad a szépségápolóknak. Világhírű pedig
annak köszönhető, hogy egyszerűségekorra
elmúlásztja

A SZEPLŐKET.

Ára 70 fillér. Kapható minden gyógytár-
ban s drogua kereskedésben. Hozza való-
ban Margit Crème I. — és 2 — koronás tóge-
lyekben, Margit Powder K. L. 20. Gyártja

FÖLDES KELEMEN gyógyszerész ARAD.

Csikszereében kapható:

GÖZSY ÁRPÁD és ORBÁN JÁNOS

urak gyógyszerzertáraiban.

3-5

— **Einémulő harangok.** Egy éve az EMKE támogatásával alakult meg a gyermek-bekási róm. kath. egyház, a mely a községnek mintegy 500 főnyi magyarságot volt hivatva megmenteni. Brassai Imre személyében kiváló, lelkes plebánost is újert az új egyház, de az anyagi eszközök hiánya erősen érezteti a hatását. Brassai most folyamódással fordult az EMKE-hez s panasolja, hogy egy év alatt nem utalták ki a kongruját, nincs fizetése, a kántor és harangozó sem kapnak semmit. Egyházi adóról, mivel a hívek nagy része munkás és napszámra, szó sem lehet, mert akkor ezek átterméne az oláh paphoz, a ki a községben a legnagyobb hatalom... Ajánlatos lenne, ha Csíkvármegye, vagy az egyházi illetékes főhatóság a kezébe venné az ügyet s alapozná meg a magyarság végyárát, mert bizony einémulnak a magyar harangok!

— **Tanulmányi kirándulás.** Gimnáziumunk III. L. osztálya e hó 9-én Borzovay Bela osztályfőnök vezetése alatt rendkívül sikerült kirándulást rendezett Gyimes vidékére. Az utat Lóvészról a határszélig gyalog

tették meg, mindenütt megszemlélve az uton-
vonat nevezetességeit. A rendkívül fogymelt-
zett ifjuság dób, kúrt és énekös mellett ahol
csak keresztül vonult, egy csapásra megnyerte
mindenkinek rokonszenvét úgy, hogy fiainkat való-
sággal a tenyerükön hordozták, a narancsot
pedig ládászámra vették nekik. Vasárnap dé-
után jöttek haza ifjaink tapasztalokkal s em-
lékekkel gazdagon.

— **Pintér Imre városunkban.** Pintér Imre és művészgárdája tegnap este nagysikerű szin-
házi estét rendezett a Vigadóban. A zuhogó
eső és hideg miatt ezuttal kevesebben vettek
részt az estén, de akik ott voltak, az előző
éveknél is sokkal jobban mulattak. Magas
színonalun, minden ízében művészi újdonsá-
gokból volt összevagyatva a program, mely
Pintér izlésének és rendezői készségének becse-
ltere válik. A közönség igen kellemesen szó-
rakozott. Parlagit, Pintért, Kertészit és Ivánit
állandóan zajos tapsokkal tüntette ki. Több
számukat meg kellett ismételték. — Hasonló
derős és mulatótórakban régen volt része
a csikszeredei közönségnek. Enek, tánc, köz-
tük a tangó, humoreszkek, derős jelenetek,
kuplék stb. bőven volt. Pintér az előadás be-
fejeztével udvarias szavakkal köszöntte meg a
közönséget és sajtó támogatását. A lehető leg-
jobb emlékekkel távozott városunkból.

— **A vetés állása.** A földmívelésügyi mi-
niszter most tette közzé jelentését a vetések
állásáról és a mezőgazdasági állapotáról. A
miniszterium Háromszék megyéje és a szomszédos
megyéek ősi buza vetéséről a következőket
mondja: Brassóvármegyében keveset fejlődött.
Csíkvármegyében jól fejlődik, szépen bokro-
sodik. Fogarászvármegyében kielégítő, Három-
vármegyében igen szép, egyenletes. Hunyad-
vármegyében megerősödött és megokrosodott.
Késői nem elég sűrű. Kisküküllővármegyében
előg jó, helyenkint ritka és gyomos, mintegy
10—15 százalékos kizsáztatott. Maros-Tordavár-
megyében közepes. Nagy-Küküllővármegyében
szépen fejlődik. Elvétele egér-kár. A fölsoiróti
részletekből következtetve kétségtelen, hogy
az áprilisi kedvezőtlen időjárás nemcsak vissza-
veteste fejlődésükben a vetést, hanem lénye-
gesen meg is rontotta a három héttel ezelőtt
elég jónak mutakozó termésátlást.

— **A csiki tanítók és a vallásoktatás.**
A csimegyei római katolikus tanítóegyesület
felcsiki köre Várdoltfalván tartott népes gyű-
lésen a napirend elintézése után, az indit-
ványok során egyhangu lelkesedéssel a követ-
kező határozatot hozta: A csikmegeyi római
katolikus tanítóegyesület felcsiki köre mely
sége aggodalmának és megülködésének ad
kifejezést ama vallási nihilizmus miatt, a mely
a budapesti tanítóegyesületben a közelmúlt
napokban megnyilatkozott. Föl keli háborodnia
a hazafias érzesnek, a mikor látjuk, hogy azt
a szifárl alapot, a melyen Magyarország fel-
épült s a melyből a hazafias erények táplá-
lékot szívtak, éppen magyar tanítók akarják
főrobantani. Mi tehát azt az cinikus törek-
vést, a mely nem egyé, mint a magyar tanítók
tradíciójának és közismert hazafias erényeinek
arcu csapása, nem tarjuk a tanító méltóságával
és hivatalával megegyezőnek.

— **A halásztársaság közgyűlése.** Vasár-
nap délelőtt tartotta évi rendes közgyűlést
a csikszeredei sport-halásztársaság. V itályos
György igazgató előterjesztette éves jelenté-
sét, melyet a közgyűlés jóváhagyólag tudom-
ásul vett. — Bejelentette, hogy a pisztráng-
telepen újabb 20,000 darab pisztráng-ikrát
helyezték el és az eddigi eredmények is a
lehető legkedvezőbbek. Ezután előnknek egy-
hangulag megválasztották Fejér Sándor alispánt
ki a tisztséget elfoglalva, fokozottabb buzga-
lomra és munkálkodásra hivta fel az egyesü-
leti tagokat. — Itt jegyezzük meg, hogy az
egyesületnek jelenleg 43 tagja van. A köz-
gyűlés elhatározta, hogy a földmívelésügyi
miniszteről segélyt kér. Végül Albert Odón
pénztárnok terjesztette elő a zárszámadást és
idei költségvetést, melyek elfogadtattak. —
A jegyzőkönyvet Botár Béla titkár írta.

— **A Gazdasági Egyesület közgyűlése.**
A Csíkvármegyei Gazdasági Egyesület ma
délelőtt tartotta rendes évi közgyűlést Fejér
Sándor alispán elnökletével. — A közgyűlés
Fejér Sándor alispánt elnöknek, Gyalóky
Sándor főispánt választmányi tagnak, Cziko
Sándort tiszteletbeli választmányi tagnak vá-
lasztotta meg. Ezután T. Nagy Imre magas
színonalun, tartalmas emlékbeszédet tartott
népünk Bece Antal, az Egyesületnek hosszú
időn át volt elnöke felett, melynek kapcsán
Bece Antal kitűnően megfestett arcképet,
mely Márton Ferenc festőművész remeke,

elhelyezték az egyesület helyiségében. Több
kisebb jelentőségű ügy lejártyalása után a
közgyűlés véget ért.

— **A székely átios vasut.** A marosvá-
sárhelyi iparkamara Bürger Albert elnök kez-
deményezésére újabb fejlesztést intézett a
kereskedelmiügyi miniszteriumhoz a Székely-
udvarhely—csikszeredei és a Marosvásárhely—
székelyudvarhelyi vasuti munkálat beindítása
széket. Javaslatát azzal indokolta, hogy Erdély
belterületén a magyarországi vidékek gazdasági
stagnálása, a közben lakó falusi székely nép
tömeges elvándorlása a hiányos és célszerűtlen
közlekedési viszonyokból ered. A létező utak
a személy- és kereskedelmi forgalmat a nem-
zetiségi vidékekre terelik. A szomszédos mag-
yart göpcókat megközelíthetetlenek, minél
fogva az egymásra ható fejlesztési folyamat
nem alakulhatott ki. A Hargita hegyeség, vala-
mint a Maros-, Kis és Nagy-küküllővízgyének
rövid átszélése a rég várt gazdasági újhódást
nyitána meg.

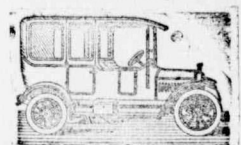
— **Vizsgálatok sorrendje** a csiksomlyói
tanítóképzésben az 1913—14. tanévben. Május
23-án a IV. évfolyman rendes és magántanul-
óinak osztályvizsgája hittanból, neveléstörté-
netből, magyar irodalomból és alkotmánytanból.
25-én d. e. 8—12-ig, d. u. 2—6-ig a rendes
és magántanulók írásbeli osztályképesítő vizs-
gálata a németből és mennyiségtanból. 26. és
27-én a IV. évfolyman rendes és magán tanu-
lóinak gyakorlati vizsgálata: rajz, széprás,
ének, zene, kézimunka és tornából. 28. és 29-én
a IV. évfolyman rendes és magántanulóinak
szóbeli osztályképesítője: németből, mennyi-
ségtanból, természettanból, egészségtanból és
gazdaságtanból. Junius 2-án írásbeli befejező
kép. vizsgálat. 8—12-ig a nevelés tanból és
magyarból. 23., 24., 25., 26-án szóbeli befejező
képesítő és kántori vizsgálat. 25-én a gyak.
isk. vizsgálat. 16. 17-én az I. évfolyman rendes
és magántanulóinak írásbeli és szóbeli vizs-
gálata és szóbeli osztályvizsgálata. 18. 19-én
osztályképesítő a II. évfolyman rendes és ma-
gántanulóinak történelem és földrajzból. Ezután
a rendes tanulók osztályvizsgálata az előbbi
két tárgy kivételével minden tantárgyból. 20.
22-én a III. évfolyman reudes és magántanulói-
nak osztályképesítője a természetrajz és vegy-
tanból. Ezután a rendes tanulók osztályvizs-
gálata. Utána a magántanulók osztályvizsgálata
minden tantárgyból a két előbbi kivételével.
Csiksomlyó, 1914. május 5. Az igazgatóság.

ŐSZI TRÁGYÁZÁS!
THOMASSALAK
A legjobb és legolcsóbb
foszforosavas trágya!
Ovakodjunk a hamisítások-
tól! Csak akkor válódi, ha
ilyen zászkában van és eredeti
címkén van rajta. Minden
zsák tartalomjegyzékkel van
ellátva!
KALMÁR VILMOS
Thomassophosphatfabrik
Berlin, vezérképviseletje
Budapest, VI., Andrássy-út 49.
Különösen a jelenlegi ren-
kívül olcsó árakra figyél-
mezteljék a vásárlókat.

5-20

AUTOMOBILOK

keveset használtak előadók. Magyarorszá-
gon legnagyobb választékban 150—200
darabig állandóan rendelkezésre áll,
fuvarozásra, városi és tura-használatra,
nyitott és csukott autók, valamint
autobuszok és teher-automobilok min-
den célra, mindenféle gyártmányu leg-
utolsó típusokból állandó kiállítás 1000
koronától feljebb minden árban.

Keveset használtak előadók és felszerelések.
Budapest, VI., Liszt-Ferencz tér 3. sz.

Telefon 149—62.

FEKETE SÁNDOR.

6-24

Dühöng a sertésvész

keresztül-kasul az országban, pusztítja a megfogyott sertésállományt. A közönség panaszkodik, mert kevés a disznó-hus és drága. De még rosszabb is lesz a helyzet, ha a gazdák nem gondoskodnak idejekorán az ólak fertőtlenítéséről, mert csakis alapos fertőtlenítéssel lehet a vész további terjedését megakadályozni.

Az ólak fertőtlenítése a legegyszerűbb dolog és olcsón keresztül véhető. **3 kiló nyers lysiformot** oldjunk fel 100 liter langy vízben és ezzel mossuk le az ólak összes felszerelésit és öblítsük ki a vályukat.

A **nyers lysiform** az összes létező fertőtlenítő szerek között a legmegbízhatóbb tudományosan ki van próbálva, igen kiadós, olcsó, nem mérgező és ezért bárkinek bátran kezébe adható. Igen fontos, hogy nincs szaga és így használatban kellemesebb, mint a fõrtemes szaga, betegségre emlékeztetõ karbol, vagy creolin

A sertések nemcsak jól türik a nyers lysiformmal való fertõtlenítést, hanem határozottan kedvelik, úgy, hogy szám szerint hízolap naponta a moslekhöz adagol 1% nyers lysiform oldatot és ilyen módon kitűnő eredményeket érnek el, mert a belek fertõtlenítése által a sertések nem kapják meg a betegséget. Errõl szóló bizonyítványt készséggel küldünk be az érdeklõdõknek.

Nemcsak a fertõtöz, hanem az egészséges ólakat is fertõtlenítjük, mert csakis így õvhatók meg ezek a vész behurcolásától

Aki egyszer kísérletet tett a nyers lysiformmal, az állandóan fogja használni. Ma már az egész világon el van terjedve.

A nyers lysiform árai: 2½ kg-os kanna 6 korona, 4½ kg-os kanna 10 kor., 10 kg-os kanna 20 K., 25 kg-os kanna 47 korona, ingyen csomagolással, Budapesten szállítva.

Dr. Keleti és Murányi
vegyszeti gyára Újpesten.

Sz.: 655—1914.
mj.

Verseny tárgyalási hirdetés.

Csikvármegye Magánjavainak igazgatósága verseny tárgyalást hirdet a csikszeredai Vigadó épület átalakítási és javítási munkálatainak biztosítása céljából.

Ajánlatok az összes munkálatokra együttesen, de a villamos világítási és jelzõberendezési, valamint vízvezeték- és csatornázási munkálatokra külön is tehetõk.

A versenyezni õhajtók felhivatnak, hogy „Ajánlat Csikszeredai Vigadó épület átalakítási és javítási munkára” felirással ellátott, pecséttel lezárt borítékba helyeztett ajánlataikat **1914. évi május hó 30-ik napjának délelõtti 10 órájáig** az igazgatóság irodájában közvetlenül, vagy posta útján nyújtsák be.

Az ajánlat az elõírt ajánlati költ ségvetés felhasználásával teendõ; az ajánlati költségvetésbe az egységárakat és az ajánlati végösszegeket nemcsak számokkal, hanem betûkkel is le kell írni.

Az ajánlatához az ajánlati összeg 5% át kitevõ bányapénznek Csikvármegye nevelési kölcson púztáránál (Csikszereda) történt letételérõl szóló nyugta, vagy annak közjegyzõileg hitelesített másolata, vagy a bányapénz elküldését igazoló postai feladó-vévény csatolandó.

Azok az ajánlat tevõk, kik a munkálat teljesítésére törvényes képesítés-sel, illetõleg jogvisítvánnyal nem bírnak, kötelesek ajánlatukban képesítéssel bíró megbízottat megnevezni.

Azok az ajánlattevõk, kik az igazgatóság illetve a csikszeredai államépítészeti hivatal felügyelete alatt munkát nem végeztek illetõleg elõtte ismeretlenek, tartoznak megbízhatóságukat az illetékes kereskedelmi és iparkamara bizonylatával igazolni.

Az ajánlatok a magánjavak igazgatósága iroda helyiségében (Csikszereda) 1914. évi május hó 30 án délelõtti 11 órakor fognak felbontatni. A verseny tárgyaláson az ajánlattevõk, vagy képviselõik jelen lehetnek.

A müvelet és feltételek a hivatalos

órak alatt az alulirt igazgatóság hivatali helyiségében megtekinthetõk és ott az azokra vonatkozólag netán szükséges felvilágosítások is megadhatnak, ugyanott.

Az ajánlati minta díjtalanul, az ajánlattevõ által ártételekkel kitöltendõ ajánlati költségvetés pedig ivenként 1 koronáért megszerezhetõ.

Az ajánlattevõk ajánlataikkal az igazgatóság döntéséig maradnak kötelezettségben.

A munkálat szerzõdés megkötése után azonnal megkezdendõ és legkésõbb folyó évi szeptember 30-ig befejezendõ.

Az igazgatóság fenntartja a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok között az ajánloti árakra tekintet nélkül szabadon válasszon.

Csikszereda, 1914. évi május hó 9-én.

Csikvármegye magánjavainak igazgatósága.

Szám 610—1914.

ÁRVERÉSI HIRDETÉMY.

Alulirt kiküldött bir. végrehajtó ezenel köz-hírré teszi, hogy a csikszeredai kir. járásbírósnak 1914. évi V. 643. számú végzése folytán dr. Kovács Gyárfás ügyvéd által képviselt Agrár Takarékpénztár végrehajtót részére, végrehajtást szenvedõ ellen 420 korona — fillér követelés s járuléka erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás folytán alperestõl lefoglalt és 618 koronára becsült ingóságokra a csikszeredai kir. járásbírósnak 1914. évi V. 643. sz. végzésével a további eljárás elrendeltetvén, annak az alap- és felülfoglaltatõk követelése erejéig is, amennyiben azok kielégítési jogot nyertek volna, a végrehajtást szenvedõ lakásán Csikpálfalván leendõ megtartása határidõül **1914. évi június 8. napján délelõtti 9 óra**ra kitűzték, amikor, a bírõlag lefoglalt ingók és pedig: szekerek, fa, deszka stb. a legtöbbet igénynek készpénzítését mellett szükség esetén becsáron alul is elõgnak adatni.

Felhivatnak mindazok, kik az elárverzendõ ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelõzõ kielégítéshez jogot tartanak, a mennyiben részükre a foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzõkönyvbõl ki nem tünik, hogy elsõbbségi jelentéseiket az árverés megkezdéséig alulirt kiküldött írásban beadni, vagy pedig szóval bejelenteni el ne mulasszák, mert különben csak a vételár fõlõségére fognak utaltatni.

Kelt Csikszeredában, 1914. évi május hó 8. napján.

MOLNÁR SÁNDOR,
kir. bírósági végrehajtó.

Szám 658—1914.

ÁRVERÉSI HIRDETÉMY.

Alulirt kiküldött bir. végrehajtó ezenel köz-hírré teszi, hogy a csikszeredai kir. járásbírósnak 1914. évi V. 336. sz. végzése folytán dr. Kovács Gyárfás ügyvéd által képviselt Deák Elek végrehajtató részére, végrehajtást szenvedõ ellen 281 korona 10 fillér követelés s járuléka erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás folytán alperestõl lefoglalt és 890 koronára becsült ingóságokra a csikszeredai királyi járásbírósnak 1914. évi V. 336. számú végzésével a további eljárás elrendeltetvén, annak az alap- és felülfoglaltatõk követelése erejéig is, amennyiben azok kielégítési jogot nyertek volna, a végrehajtást szenvedõ lakásán Csikszérvizen leendõ megtartása határidõül **1914. évi június hó 2. napján délelõtti 1/6 óra**ra kitűzték, a mikor a bírõlag lefoglalt ingók és pedig: juhok, kecskék, ló, szõna és tehén a legtöbbet igénynek készpénzítését mellett szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Felhivatnak mindazok, kik az elárverzendõ ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelõzõ kielégítéshez jogot tartanak, a mennyiben részükre a foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzõkönyvbõl ki nem tünik, hogy elsõbbségi jelentéseiket az árverés megkezdéséig alulirt kiküldött írásban beadni, vagy pedig szóval bejelenteni el ne mulasszák, mert különben csak a vételár fõlõségére fognak utaltatni.

Kelt Csikszeredában, 1914. május hó 12. napján.

MOLNÁR SÁNDOR,
kir. bírósági végrehajtó.

THIERRY A. GYÓGYSZERÉSZ BALZSAMA

Utólérhetetlen hatású tüdő- és mellbetegeknek, enyhíti a katarst, megszünteti a fájdalom okozó köhögést. Torokgyuladást, rekedtséget és gégéajakot megszüntet, valamint lázt, különösen jó hatású gyomorégés és kolika ellen. Gyógyhatású aranyér és altesti bántalmaknál, tisztítja a veséket, étvágygerjesztő, elősegíti az emésztést. Kitűnően bevált fogfájásnál, odvas fogak, szájbizéni, valamint az összes száj- és fogbetegségek, büfűfés ellen, megszünteti a száj vagy gyomortól eredő bñzt. Jó hatású pantikagilisztánál. Meggyógyít minden sebet, sebhelyt, orrbort, láztól eredő hólyagot, kelést, szemölcsöt, égési sebeket, megfogyott testrészeket, vart és kúttést. Fülbántalmak ellen kitűnő hatású. Minden háznál különösen influenza, kolera vagy más járványoknál köznél legyen.

Irjunk: Thierry A. Órangyal-gyógytárának Prograda, Rohitsch mellett.

12 kis vagy 6 dupla vagy 1 nagy specialítéveg 5-60 korona. Nagyobb rendeléseknél jelentékeny árengedmény!

Thierry A. gyógyszerész egyedül valódi Centifolia-kenõcsö.

Megakadályoz s megszüntet vérmegézészt, fájdalom operációkat leggyakrabban feleslegessé tesz. Használatos gyermekgyógyás nőknél fájó emélt, dagadt vértökör, csontszu, fekélyek, úts, szurás, lóttér lábak, sebek, és által okozott sebeknél kitűnő gyógyhatású szer. Idegen testek eltávolítására mint: üveg, szálka, por, szers, tűske stb. kínóvások, karbunkulus, képzõdmények, valamint rák ellen, férég, rothadás, körömgnyülés, hólyag, égési sebek, hosszú betegségeknek előforduló fülfõkésztõ, vérelékesztõ, fülfõvászál, valamint kipálás esetén csecsemõknél stb. stb. kitűnő hatású.

2 tégely ára K. 360 a pénz elõzetes beküldése vagy utánvét mellett kapható.

Budapesten kapható: Török József gyógytárában, valamint az ország legtöbb gyógyszer-tárában. Nagyban: Thaimayer és Setz, Kochmeister Utoda, Radanovits Testvérek drogueriájában Budapesten kapható. Ahol nincs lerakat rendeljünk közvetlenül:

Thierry A. Órangyal gyógyszerhárból, Prograda, Rohitsch mellett.

